

C132 – BUI8

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

7 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over een eventuele herziening of opheffing van het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 betreffende de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel	1
Met redenen omklede moties	3
Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over haar verklaringen over ethisch ondernemen tijdens de zogenaamde diplodagen	3

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over een eventuele herziening of opheffing van het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 betreffende de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het is niet de eerste keer dat ik het nut of zelfs het bestaansrecht van het Agentschap voor Buitenlandse Handel in twijfel trek. Ik blijf er meer dan ooit bij dat het nut van die instelling voor wat de officiële doelstelling betreft, niet bewezen is. Het is alleszins zeer onduidelijk wat het veertigtal personeelsleden van het agentschap allemaal uitspookt. Mevrouw de minister, u hebt in het verleden geprobeerd om dat een beetje te relativieren door te stellen dat een aantal van hen langdurig afwezig was. Toch blijft de vaststelling dat er een behoorlijk aantal personeelsleden werkzaam is.

Het blijft een feit dat de activiteiten van het agentschap niet verantwoordend dat er zoveel middelen naartoe gaan. In 2004 werden er twee economische zendingen georganiseerd en in 2005 drie. Het agentschap heeft daarvoor 40 mensen ter beschikking. Dat lijkt me ruim overdreven. Ik heb eerder al aangegeven dat voor de organisatie van een dergelijke zending, een beperkt aantal personeelsleden volstaat. Een groot deel van het werk wordt gedaan door de mensen ter plaatse, de handelsattachés, in casu de Vlaamse economische vertegenwoordigers, en het ambassadepersoneel.

Vorige week hebben de leden van deze commissie overigens een onderhoud gehad met vertegenwoordigers van VOKA. Als ik het goed begrepen heb, wordt het nut van dergelijke zendingen, die voor een deel politiek zijn, door het bedrijfsleven sterk in twijfel getrokken. Het moet maar eens gezegd worden dat, als er nog deelnemers kunnen worden aangetrokken, dat veelal om andere redenen is dan voor het verbe-

teren van de exportmogelijkheden. Ik denk daarbij aan het tot stand brengen van netwerken.

Het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 met betrekking tot de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel bepaalt dat buiten de organisatie van gezamenlijke handelsmissies, het agentschap bevoegd is voor het organiseren, het ontwikkelen en het verspreiden van informatie, studies en documentatie over de buitenlandse markten ten behoeve van de gewestelijke diensten. Daaronder vallen onder meer de regelgeving en een aantal economische gegevens. Daarnaast kan het agentschap nog taken van gezamenlijk belang uitvoeren waartoe de raad van bestuur unaniem heeft beslist, zoals het uitreiken van prijzen, het optreden als loket voor buitenlandse VIP-zendingen en de relatie met de kamers van koophandel in het buitenland.

Mevrouw de minister, de afgelopen weken heb ik antwoorden ontvangen op mijn schriftelijke vragen. Ik moet daarbij toch de bedenking maken dat, naast het organiseren van zendingen, de dienstverlening vrij pover is. Voor de studies en het verspreiden van informatie slaagt het agentschap er blijkbaar in veel gevallen niet in om teksten op te stellen in een begrijpbaar Nederlands, terwijl Vlaanderen toch 80 percent van de export vertegenwoordigt. Ik verwijs naar het overzicht van de buitenlandse handel in 2004, dat in een erbarmelijke taal was opgesteld. U hebt trouwens een brief gestuurd naar het agentschap om aandacht te vragen voor een correct gebruik van het Nederlands in de teksten op de webstek en de publicaties. Overigens beschikt het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen over een eigen dienst voor de statistiek, die perfect in staat is om dergelijke overzichten op te maken.

Het agentschap heeft als opdracht informatie, studies en documentatie over buitenlandse markten te ontwikkelen en te verspreiden. Uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 14 december 2005 blijkt dat er alleen landendossiers worden opgesteld naar aanleiding van prinselijke missies, maar dat er geen andere informatieve documenten worden verspreid. Dat betekent dus dat er de afgelopen 2 jaar welgeteld 5 landendossiers werden opgesteld.

Het agentschap fungeert ook als loket voor buitenlandse VIP-zendingen die dit land bezoeken. Wat dat

betreft, heeft het agentschap vorig jaar het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen welgeteld een keer geïnformeerd over de komst van buitenlandse bezoekers. Op de relatie met de kamers van koophandel zal ik nu niet verder ingaan. Ik heb daarover een interpellatieverzoek ingediend. Als ik het echter goed begrepen heb, speelt het agentschap ook daarin geen rol van betekenis.

Het Vlaamse Gewest staat in voor 62,17 percent van de totale inbreng van de gewesten in de financiering van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Dit jaar gaat het om 1.836.000 euro. Mijns inziens roept dit beleidsmatige vragen op. Zouden de gewesten, indien ze dat zouden wensen, gezamenlijke zendingen kunnen organiseren, zonder de interventie of zelfs zonder het bestaan van het Agentschap voor Buitenlandse Handel? Volgens mij staat het buiten kijf dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel hiervoor niet onontbeerlijk is. Zijn buiten de organisatie van de prinselijke zendingen nog andere opdrachten aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel toegewezen die het mogelijk maken over een onontbeerlijke instelling te spreken? Die stelling lijkt me, eerlijk gezegd, moeilijk vol te houden. Objectief gezien lijkt het samenwerkingsakkoord van 26 mei 2002 me om die redenen op zijn minst achterhaald. Wat mij betreft, kan dit samenwerkingsakkoord gerust helemaal worden opgeheven.

Mevrouw de minister, hoeveel personeelsleden telt het Agentschap voor Buitenlandse Handel momenteel? Zijn er onlangs nog nieuwe personeelsleden aangeworven? Worden de mensen die afvloeien nog vervangen?

Hoe staan de andere gewesten tegenover het behoud van het Agentschap voor Buitenlandse Handel? Is met de andere gewesten al overleg gepleegd over het nut van het voortbestaan van het Agentschap voor Buitenlandse Handel? Ik kan me voorstellen dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zich om financiële redenen wat terughoudender opstelt. Het is mogelijk dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wat hulp verleent. Ik kan me evenwel ook voorstellen dat het Waalse Gewest het nut van het Agentschap voor Buitenlandse Handel niet inziet.

Bent u bereid om een initiatief te nemen tot herziening of opheffing van het samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel? Het agentschap beantwoordt

momenteel niet aan de oorspronkelijke bedoeling. In ruil voor de verstrekte financiële middelen zou het agentschap een aantal taken moeten opnemen die voor Vlaanderen een meerwaarde inhouden. Ik zie niet in wat die meerwaarde momenteel zou kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, de gewesten organiseren momenteel al gezamenlijke zendingen zonder de hulp van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. In de loop van het najaar van volgend jaar zullen de drie gewesten samen een zending naar Stuttgart organiseren.

Het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 heeft het Agentschap voor Buitenlandse Handel twee opdrachten gegeven. Het agentschap staat in voor het beslissen over en het organiseren van gezamenlijke handelsmissies op initiatief van een of meer gewesten of op vraag van de federale overheid. Het agentschap moet, ten behoeve van de gewestelijke diensten belast met de buitenlandse handel, tevens informatie, studies en documentatie voor de buitenlandse markten ontwikkelen en verspreiden.

Op 1 februari 2006 telde het Agentschap voor Buitenlandse Handel 44 personeelsleden. Deze personeelsbezetting komt overeen met 36 voltijdse equivalenten.

Hoe de andere gewesten tegenover het behoud van het Agentschap voor Buitenlandse Handel staan, kan ik eigenlijk niet zeggen. Hierover hebben geen gesprekken met de andere gewesten plaatsgevonden.

Een herziening of opheffing van het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten betreffende de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel is momenteel niet aan orde.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: De minister heeft eigenlijk gewoon de doelstellingen herhaald die destijds tot de oprichting van het Agentschap voor Buitenlandse Handel hebben geleid. Dat is net mijn punt. De gegevens die de minister heeft verstrekt, tonen aan dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel voor Vlaanderen geen meerwaarde inhoudt.

Deze meerwaarde voor Vlaanderen en voor de Vlaamse bedrijven was nochtans een voorwaarde om het agentschap op te richten. Die meerwaarde is er momenteel alvast niet.

De minister heeft toegegeven dat de gewesten perfect in staat zijn om zonder hulp van het Agentschap voor Buitenlandse Handel gezamenlijke zendingen te organiseren. Over de wenselijkheid van dergelijke zendingen wil ik het nu niet hebben. In feite heeft de minister hierdoor te kennen gegeven dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel overbodig is.

Het personeelsbestand van het Agentschap voor Buitenlandse Handel telt momenteel 44 personeelsleden of 36 voltijdse equivalenten. Dit betekent dat het personeelsbestand ongeveer gelijk blijft. Het is blijkbaar niet de bedoeling tot een afvloeieregeling te komen. Wanneer mensen vertrekken, worden ze door nieuwe personeelsleden vervangen.

Tot slot ben ik ontgoocheld dat de minister zelfs niet overweegt om met de andere gewesten te bespreken of het geld dat het Vlaamse Gewest in het Agentschap voor Buitenlandse Handel investeert niet beter kan worden besteed.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Van Nieuwenhuysen en door mevrouw Smet werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over haar verklaringen over ethisch ondernemen tijdens de zogenaamde diplomdagen

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, op 9 januari 2006 hebben in het Vlaams Parlement de diplomdagen plaatsgevonden. We hebben toen verno-

men dat de Vlaamse diplomaten de opdracht hebben gekregen om buitenlandse bedrijven en investeerders tot ethisch ondernemen aan te zetten.

Op zich gaat het hier natuurlijk om een lovenswaardig initiatief. Volgens VOKA houdt het duurzaam ondernemen voor de ondernemingen een strategie in die hen op lange termijn competitieve voordelen oplevert op sociaal, economisch en ecologisch vlak. Hierbij wordt concreet rekening gehouden met de zogenaamde 'triple bottom line', wat staat voor winst, ecologische kwaliteit en het welzijn van mensen. Het inzicht dat deze drie begrippen elkaar versterken, vormt de kern van duurzaam ondernemen.

In een internationale context betekent duurzaam ondernemen dat bedrijven in al hun contacten met buitenlandse afnemers, leveranciers of andere partners, oog hebben voor het evenwicht tussen economische partnerships en de sociale en ecologische effecten hiervan. Ze houden hierbij rekening met de plaatselijke institutionele, sociale en culturele context.

Ten gevolge van de voortschrijdende mondialisering verschijnen steeds meer gewezen ontwikkelingslanden op het toneel. China en India worden steeds belangrijker. Deze landen zijn vooral interessant omwille van hun lage productiekosten, een omschrijving die in eerste instantie naar hun lage loonkosten verwijst.

De consumenten worden steeds mondiger en bewuster. Ze willen transparante informatie en de garantie dat ze 'propere' producten kopen. Deze macro-economische omgevingsfactoren worden beheerst door ethische waarden als het respect voor de mensenrechten en, hiermee gerelateerd, voor de arbeidsomstandigheden.

De mensenrechten omvatten alle elementaire voorwaarden die een menswaardig bestaan mogelijk maken. Ze beschermen de mens als individu en als groep tegen machtsmisbruik door de staat en door niet-statelijke actoren, zoals bedrijven. Ze hebben betrekking op politieke, burgerlijke, sociale, economische en culturele rechten. Wat de arbeidsomstandigheden betreft, heeft dat ook betrekking op de relatie tussen werkgevers en werknemers in de ontwikkelingslanden. De belangrijkste punten in dat verband zijn: het verbod op kinderarbeid en dwangarbeid, discriminatie, de vrijheid van vakvereniging, het recht op arbeidszekerheid, het recht op een leefbaar

loon, het recht op veilige en gezonde arbeidsomstandigheden en het respecteren van het maximum aantal werkuren. Dat is een hele boterham.

De Vlaamse overheid brengt deze punten onder de aandacht van de Vlaamse ondernemingen. Al deze begrippen zouden moeten worden geconcretiseerd in de omschrijving van het duurzaam internationaal ondernemen. De minister wil hieraan ten volle steun verlenen. Ze heeft de Vlaamse diplomaten de opdracht gegeven de begrippen inzake ethisch ondernemen uit te dragen. Ik breng deze begrippen ter sprake om het beleid van de minister in vraag te stellen.

Duurzaam ondernemen houdt onder meer in: deugdelijk bestuur, respect voor het milieu en voor de mensenrechten, een transparant personeelsbeleid en aandacht voor liefdadigheid en voor maatschappelijke projecten. De minister wil dat Vlaanderen die boodschap uitdraagt. De Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland moeten de buitenlandse bedrijven ervan overtuigen dat duurzaam en ethisch ondernemen geen marginaal verschijnsel is, maar hen in hun kernactiviteit raakt. Vlaanderen moet, met andere woorden, zijn sociaal, economisch en ecologisch welzijn exporteren. Duurzaam ondernemen wordt zelfs een strategische doelstelling van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen. Zoals ik daarnet al heb gezegd, gaat het hier om lovenswaardige initiatieven die niets minder dan onze steun kunnen verdienen.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota Economie op 2 maart 2005 heeft de minister, in haar antwoord op mijn vragen over de ethiek in de internationale handelsbetrekkingen, verklaard dat al deze betrekkingen door wetten, decreten, grondwetten, internationale verdragen, EU-verdragen en dergelijke worden geregeld. Deze wetten en verdragen blijven rechtsgeldig. De minister vond het dan ook niet nodig om in de beleidsnota te herhalen dat ze als basis van het beleid fungeren. Het gaat hier nochtans om de mensenrechten. Wetten en verdragen zijn één zaak. Een open economie waarin de mensenrechten primeren, is een andere zaak.

Volgens de minister is 83 percent van de Belgische export naar China uit Vlaanderen afkomstig en heeft dit een zekere impact op de werkgelegenheid in onze regio. Vorig jaar heeft de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme een delegatie van

Chinese dissidenten in het Vlaams Parlement ontvangen. Ik wil er trouwens op wijzen dat alle 'democratische' partijen, met uitzondering van het Vlaams Belang, toen ostentatief afwezig zijn gebleven. Dat is spijtig. De verklaringen die een journalist, een econoom en een gewezen politiecommissaris toen hebben afgelegd, tonen het ondemocratische karakter van de Chinese maatschappij aan. We hebben uit deze gesprekken kunnen afleiden dat het economische leven en de maatschappelijke werk- en levenssfeer er in China niet zo fraai uitzien als de media ons willen laten geloven. Heropvoedingskampen zijn ginds nog schering en inslag. Werkkampen voor dissidenten worden gebruikt voor de productie van goederen. Bepaalde buitenlandse bedrijven laten hun producten zelfs in die kampen maken. Dit valt volgens mij onder de noemer moderne slavernij. Werknemersorganisaties bestaan niet. Kinderarbeid is legio. Een degelijk milieubeleid behoort niet tot de organisatie van het maatschappelijke en het economische gebeuren. Al deze feiten zijn zwaar in strijd met het begrip duurzaam ondernemen. Bovendien zijn ze in strijd met de normale concurrentieregels. Desondanks blijkt uit de beleidsnota van de minister dat China tot de voornaamste handelspartners van Vlaanderen behoort.

Mevrouw de minister, wat moeten we ons voorstellen bij de opdracht van de Vlaamse diplomaten om buitenlandse bedrijven en investeerders tot ethisch ondernemen aan te zetten? Hoe wilt u die boodschap uitdragen? Hoe wilt u de Vlaamse vertegenwoordigers ertoe aanzetten buitenlandse bedrijven ervan te overtuigen dat duurzaam en ethisch ondernemen geen marginaal verschijnsel is, maar hen in hun kernactiviteit raakt? Welk middel wilt u gebruiken om dit doel te bereiken? Denkt u aan restricties op de invoer uit landen die niet aan de minimale normen inzake ethisch en duurzaam ondernemen beantwoorden? Zult u een register van deze landen aanleggen? Hoe wilt u onze bedrijfswereld sensibiliseren om alleen te importeren uit of te exporteren naar landen die respect opbrengen voor ethisch en duurzaam ondernemen? U vindt dat Vlaanderen zijn sociaal, economisch en ecologisch welzijn moet exporteren. Hoe wilt u die doelstelling bereiken?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, ik wil me bij de vraag om uitleg van de heer Vrancken aansluiten. In haar beleidsnota heeft de minister aangegeven dat ze sterk de nadruk zou leggen op

het duurzaam internationaal ondernemen. Tijdens discussies in deze commissie heeft ze al meermaals verkondigd dat dit punt een centrale plaats zou innemen in de beheersovereenkomst met Flanders Investment & Trade (afgekort: FIT). Tijdens de diplomodagen is het duurzaam internationaal ondernemen alvast centraal gesteld. Het was in feite het hoofdpunt op de agenda.

Ik vind het positief dat de minister zich consequent gedraagt en via onze vertegenwoordigers onrechtstreeks informatie tracht te verstrekken aan onze bedrijven. Aangezien het hier om een trendy begrip gaat, moeten we ons afvragen in welke mate dit concept een impact heeft op de realiteit. Er is veel beweging en ik vind het goed dat de overheid op dit vlak een stimulerende rol speelt.

Tijdens de diplomodagen heb ik gemerkt dat de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland vragende partij zijn om die informatie te kunnen verspreiden. Ze vinden dat zeker zinvol. Ze hebben het gevoel dat de verduidelijking en de concretisering van het duurzaam internationaal ondernemen een basis biedt om de Vlaamse bedrijven te begeleiden bij hun internationale activiteiten. Ik dacht trouwens dat de diplomodagen tot een aantal conclusies en beleidsaanbevelingen zouden leiden, maar daarvan heb ik nog niets gemerkt.

Wat de heer Vrancken over China heeft verklaard, klopt gedeeltelijk. Op politiek vlak is China op dit ogenblik een speciaal land. Er heerst een conflict tussen de politieke structuur en de kapitalistische economie. We moeten evenwel een onderscheid maken tussen wat een overheid doet en wat bedrijven doen. We kunnen bedrijven niet opleggen wat ze moeten doen of waar ze handel mogen drijven. We kunnen bedrijven alleen sensibiliseren en informeren. Dit is wat de minister momenteel doet.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, China staat plots in ieders belangstelling. Ik heb vernomen dat binnenkort nog een aantal handelsmissies naar China zullen worden georganiseerd. Wordt de organisatie van deze missies binnen de Vlaamse Regering in zekere mate gecoördineerd?

Hoewel de handelsmissies vooral de economische banden willen aanhalen, wil ik hier nog een ander element naar voren brengen. Vorig jaar heeft het

bezoek van de Dalai Lama de federale overheid met een incident opgezaald. In juni 2006 zal de Dalai Lama opnieuw naar Vlaanderen komen. Zal hij hier officieel ontvangen worden, en zo ja, op welk niveau? Wordt er hierover op ons mogelijks reeds druk uitgeoefend, iets wat afgelopen jaar op het federale niveau beweerdelijk niet gebeurd zou zijn? Aangezien ik niet zo lang geleden twee plaatselijke lama's in mijn gemeente heb ontvangen, moet ik hier de belangen van Tibet verdedigen.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst de vragen van de heer Vrancken beantwoorden.

Er is een beheerscontract met FIT. De eerste twee doelstellingen liggen voor de hand. FIT moet het internationaal ondernemen bevorderen bij bedrijven die in Vlaanderen gevestigd zijn. Daarbij gaat er speciale aandacht naar de KMO's. FIT moet ook bijdragen tot het aantrekken en verankeren van buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Een volgende strategische doelstelling is het stimuleren van duurzaam en ethisch internationaal ondernemen. Ten slotte moet FIT een uitmuntende dienstverlening bieden aan zijn klanten.

Over het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen staat in de toelichting van de beheersovereenkomst het volgende: 'Het agentschap stimuleert de kennis over het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen bij zijn eigen personeelsleden en moedigt, in het kader van het verantwoord maatschappelijk ondernemen, bedrijven gevestigd in Vlaanderen aan om bij hun internationale expansie rekening te houden met het duurzame en ethische karakter daarvan'. De opdracht die ik aan de Vlaamse economische vertegenwoordigers heb gegeven, is te zorgen voor de informatie aan en de sensibilisering van in Vlaanderen gevestigde bedrijven om bij hun internationale expansie met die factoren rekening te houden. Mijnheer Vrancken, dat houdt onder andere ook informatie in over internationale verdragen, standaarden over sociale en/of milieuaspecten, nationale 'codes of conduct', nationale wetgeving, inclusief de wetgeving in het land waar het bedrijf zijn expansie wenst te realiseren.

U vraagt me ook hoe ik ze daartoe wil aanzetten. De Vlaamse economische diplomodagen vormden een eerste aanzet om aan de Vlaamse economische ver-

tegenwoordigers in het buitenland het belang, de omvang en de mogelijke impact van duurzaam en ethisch ondernemen te laten zien. Als ik me niet vergis, hebben alle fractieleiders en de leden van de commissie het programma gekregen. Ik zal het nog even in het kort overlopen. Tijdens de tweedaagse hebben de bevoegde collega's en ik 's morgens een algemene inleiding gegeven.

Na de koffiepauze kwam het programma zelf aan bod. Het eerste item was een zogeheten 'nulmeting' over duurzaam en ethisch internationaal ondernemen bij de medewerkers van Flanders Investment and Trade door een onderzoekster van Ethibel. Bij de nulmeting werd bij het begin van de tweedaagse nagegaan wat de bestaande kennis, attitude en instelling was ten opzichte van die begrippen. Het is immers belangrijk te weten wat het vertrekpunt is. Daarna zijn de activiteiten mekaar opgevolgd, gaande van een eerste verkenning door de directeur van Kauri, tot de pijlers van duurzaam internationaal ondernemen met onder meer het hoofd van de studiedienst van Ethibel, de coördinator van het Wereldverbond van de Arbeid, en professor Bruyninckx, hoogleraar internationaal milieubeleid van de KU Leuven. Het extern sociaal beleid werd toegelicht door de heer De Cannière van Incofin.

In de namiddag hebben we een aantal getuigenissen gehoord uit het bedrijfsleven. We vonden het immers ook belangrijk om aan de Vlaamse economische vertegenwoordigers, die in eerste instantie te maken hebben met bedrijven, aan te tonen dat er ondernemingen zijn die al lang dat pad bewandelen en die deze aanpak geïntegreerd hebben in de activiteiten.

Het uiteindelijke doel was dat de mensen zelf een starterskit zouden maken en voldoende basiskennis zouden hebben om hen toe te laten terug te gaan naar hun standplaats en daar zelf verder te werken.

De rol van de Vlaamse economische vertegenwoordigers bestaat erin de bedrijven die internationaal ondernemen, te sensibiliseren op het vlak van duurzaam en ethisch internationaal ondernemen. In de eerste plaats gaat het daarbij om het verstrekken van informatie, maar daarnaast ook om het aanzetten tot duurzaamheid.

De conclusies over de diplomdagen waren aanmoedigend. De houding van Vlaamse economische vertegenwoordigers ten opzichte van de nulmeting was tijdens die tweedaagse geëvolueerd, met name dank-

zij de bijscholing die ze hadden gekregen en waarin ze actief hadden geparticipeerd.

Na de tweedaagse was er een grote vraag naar meer kennisontwikkeling over duurzaam en ethisch ondernemen binnen FIT. Daarom heeft FIT geopperd dat het in Brussel een ondersteunende cel zou kunnen oprichten, die zich zou bezighouden met duurzaam en ethisch ondernemen. Daarenboven werd aangegeven dat FIT zelf die principes in de interne werking moet implementeren.

Het is niet de bedoeling dat er na het evenement niets meer zou gebeuren. Die tweedaagse vormt een startpunt voor het project 'Lerend netwerk duurzaam internationaal ondernemen', dat FIT en de vzw Kauri eind 2005 hebben opgestart. Het project loopt over een periode van 2,5 jaar. De doelstelling is het informeren, opleiden, begeleiden en sensibiliseren van twee grote doelgroepen met betrekking tot duurzaam en ethisch ondernemen: de medewerkers zelf en de Vlaamse internationale ondernemers die een beroep doen op FIT.

Mijnheer Vrancken, zoals ik al eerder heb gezegd, is het inbouwen van invoerbeperkingen op producten en diensten een Europese bevoegdheid. Voor zover dergelijke restricties worden toegelaten door de Europese Commissie, is dat een federale materie. In de context van de Europese Unie en van de interne markt zijn de beperkingen op invoer inderdaad sterk aan banden gelegd. In artikel 28 van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap staat: 'Kwantitatieve invoerbeperkingen', dat wil zeggen quota, 'en alle maatregelen van gelijke werking zijn tussen de lidstaten verboden.' Artikel 30 voegt daaraan toe: 'De bepalingen van de artikelen 28 en 29 vormen geen beletsel voor verboden of beperkingen van invoer, uitvoer of doorvoer, welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van de openbare zedelijkheid, de openbare orde, de openbare veiligheid, de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten, het nationaal artistiek historisch en archeologisch bezit of uit hoofde van bescherming van de industriële en commerciële eigendom. Deze verboden of beperkingen mogen echter geen middel tot willekeurige discriminatie noch een verkapt beperking van de handel tussen de lidstaten vormen.'

Het is niet de bedoeling om restrictief op te treden ten opzichte van landen die minder streng zijn dan wij op het gebied van duurzaam en ethisch onder-

nemen. Duurzaam en ethisch ondernemen moet op vrijwillige basis gebeuren, zoals dat nu in Vlaanderen het geval is. Er bestaan betere instrumenten om de landen die op dit vlak minder ver staan, aan te moedigen om sociale en milieunormen beter te respecteren. Ik denk daarbij aan de Wereldhandelsorganisatie. Zo heeft de Europese Unie het respect voor de fundamentele arbeidsrechten, de zogeheten 'core labour standards', op de agenda gezet van de Wereldhandelsorganisatie. Dat is gebeurd tijdens de ministeriële conferentie van Doha, die in november 2001 in Qatar heeft plaatsgevonden. Het is voornamelijk onder druk van de ontwikkelingslanden dat dit punt uit het werkprogramma van Doha werd geweerd.

Een aantal milieuthema's werd daar wel behouden. Ik denk daarbij aan de verhoging van de coherentie tussen de internationale milieuverdragen enerzijds en de akkoorden van de Wereldhandelsorganisatie anderzijds.

Mijnheer Vrancken, in uw laatste punt vraagt u me hoe ik het bedrijfsleven zal sensibiliseren. Mijn stelling dat Vlaanderen zijn sociaal-economisch en ecologisch welzijn moet exporteren, betekent helemaal niet dat onze bedrijfswereld enkel moet importeren van of exporteren naar landen met respect voor ethisch en duurzaam ondernemen. Vlaamse bedrijven moeten juist in die landen waar de gevoeligheid voor duurzaam en ethisch ondernemen kleiner is de eigen waarden zo goed mogelijk respecteren.

Bepaalde landen of regio's kampen inderdaad met minder stringente wetten dan in Vlaanderen, een gebrekkig gerechtelijk apparaat of zelfs corruptie. Het is juist in deze landen en regio's dat de naleving van duurzaam en ethisch ondernemen in de lokale vestigingen en de lokale bedrijven van de Vlaamse ondernemingen een belangrijke meerwaarde biedt, omdat de marge tussen wat wettelijk verplicht is en de internationale normen groot is. Vlaamse bedrijven die internationaal ondernemen hebben dus een uitgesproken kans om een deel van hun verworvenheden en vooruitgang op sociaal-economisch en ecologisch vlak naar het land van uitvoer of vestiging te exporteren. Dat heeft niet alleen een positief effect op het imago van Vlaamse bedrijven in het buitenland, maar ook op het sociaal-economische en ecologische vlak in het land van vestiging. Wat dat betreft, kan immers het multiplicatoreffect spelen op andere, daar gevestigde bedrijven. Het spreekt vanzelf dat een Vlaams bedrijf dat duurzaam en ethisch onderneemt, ook leveranciers zal kiezen op basis van dergelijke criteria.

Met het opnemen van het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen in de beheersovereenkomst tussen FIT en de Vlaamse overheid wil ik inderdaad de bedrijven die in Vlaanderen zijn gevestigd en die internationaal ondernemen, blijvend sensibiliseren. Het gaat natuurlijk niet alleen om het internationale aspect, maar ook om de andere Vlaamse bedrijven. Daarom zal ik samen met de economische partners in mei 2006 een platform uitbouwen, waarin bedrijfsleiders en professionals die zich wijden aan duurzaam en ethisch ondernemen, elkaar kunnen ontmoeten. Het ondernemen dat gebaseerd is op duurzame en ethische waarden wordt daar zichtbaar, bespreekbaar en toegankelijk gemaakt in de Vlaamse bedrijfswereld.

Het doel is het bereiken van een daadwerkelijke, nieuwe groei en rentabiliteit binnen die bedrijven die worden gesteund door middel van praktijkgerichte implementatieprogramma's en ondersteuning. Dat zal gebeuren via lezingen, workshops, congressen en conferenties. Het platform zal ook proberen om de leiders te helpen via een persoonlijke analyse en coaching bij het concretiseren van die transformatie naar een waardegedreven leiderschap. Daarnaast zal het platform zijn netwerk verder uitwerken, ook internationaal, om een verspreiding van deze aanpak mogelijk te maken.

Mijnheer Loones, het is mogelijk dat de Dalai Lama economische activiteiten ontplooit op het vlak van de buitenlandse handel. U moet uw vraag echter in de eerste plaats stellen aan minister-president Leterme en de minister van Buitenlandse Betrekkingen, de heer Bourgeois.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik twijfel er geen ogenblik aan dat de bedrijven die begaan zijn met de export en die zich in andere landen willen vestigen, de ethische principes ook in het buitenland aankleven en ze in het eigen charter hebben opgenomen. Ze zullen ook in Vlaanderen de nodige acties ondernemen om de theorie in de praktijk om te zetten.

Uit de praktijk leren we wel dat bepaalde bedrijven die naar China exporteren of daar produceren, dat in de eerste plaats doen omwille van de veel gemakkelijkere productiemogelijkheden. Ik denk daarbij aan het milieu, de arbeidsvoorwaarden en – vooral – de verloning. Dat kan natuurlijk tot bepaalde excessen leiden. Daarnet heb ik gezegd dat bepaalde bedrijven

producten of onderdelen zouden laten maken in die bewuste werkkampen. Dat is natuurlijk volledig in strijd met het ethisch ondernemen. Wat kunt u daartegen doen? Bedrijven sensibiliseren is één zaak, ze ertoe brengen daar niet aan mee te doen een andere.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Indien u concrete informatie hebt over Vlaamse bedrijven die zich daaraan bezondigen, dan zou het nuttig zijn indien u die aan ons overmaakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
